

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Buitenlandse Koningshuizen

Roos, A. de

Citation

Roos, A. de. (2009). Buitenlandse Koningshuizen. *Bestuurskundige Berichten*, 24(2), 20-21.
Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/3211817>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Creative Commons CC BY-NC-ND 4.0 license](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3211817>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Buitenlandse Koningshuizen

Door Annemieke de Roos

Naast de Nederlandse monarchie zijn er door de eeuwen heen veel koningshuizen geweest die de Europese staten regeerden. Enkelen daarvan hebben de stap naar de 21e eeuw niet overleefd en anderen bestaan nog steeds, al is het met een beperkte machtspositie. Ook buiten Europa vindt men monarchieën, zoals in delen van Afrika en Azië. In dit artikel een blik op de typen monarchieën en enkele bekende koningshuizen van onze burens.

In Nederland is er sprake van een constitutionele monarchie en een parlementaire democratie, waarbij de macht van de monarch, in dit geval de koningin, in de grondwet is vastgelegd. De bevolking wordt vertegenwoordigd door het parlement. Koningin Beatrix vormt samen met een aantal leden van haar familie het Koninklijk Huis. Behalve Nederland kennen ook onder andere België, Spanje en Denemarken een constitutionele monarchie met een koninkrijk. Aan het hoofd van een constitutionele monarchie staat niet altijd een koning of koningin. Luxemburg heeft een groothertog en Monaco een prins. Tegenover de constitutionele monarchie staat de absolute monarchie waarbij de macht van de monarch niet vastgelegd is in de grondwet. In principe is iedereen ondergeschikt aan het staatshoofd. Er is momenteel in weinig landen nog sprake van absolutisme. Een klassiek voorbeeld van een land waar sprake is geweest van absolutisme is Frankrijk. Lodewijk XIV riep zichzelf in 1661 uit tot koning *gratie Gods*, het *droit divin*, hij zag zich als iemand die regeerde namens God.

Lodewijk XIV riep zichzelf in 1661 uit tot koning

Lodewijk XIV

De uitspraak *L'état, c'est moi* ("De Staat, dat ben ik") wordt ook wel aan hem toegeschreven¹. Het absolutisme in Frankrijk kwam tijdens de Franse Revolutie ten val en het land is tegenwoordig een republiek. Landen waar momenteel nog steeds sprake is van absolutisme zijn Bhutan, Brunei, Oman, Swaziland en Verenigde Arabische Emiraten².

Het staatshoofd/koning kan gekozen worden of er is sprake van een erfelijke monarchie. In Maleisië bijvoorbeeld is er een gekozen monarch, in dit geval een sultan, die iedere vijf jaar geselecteerd wordt. In Nederland is de monarchie erfelijk, maar niet alle leden van de Koninklijke familie zijn lid van het Koninklijk Huis en komen ook niet allemaal in aanmerking voor troonopvolging.

Het Huis Saksen-Coburg en Gotha.

Afstammelingen van het huis Saksen-Coburg en Gotha zijn leden van verschillende Koninklijke families in Europa, het is van oorsprong een Duitse dynastie. In 1840 werd Saksen-Coburg en Gotha de naam van het Britse koninklijk huis nadat prins Albert van Saksen-Coburg en Gotha met Koningin Victoria trouwde. Leopold van Saksen-Coburg en Gotha werd in 1831 gekozen als de koning van België, hij was de oom van prins Albert. Ook andere koningshuizen zoals die van Bulgarije en Portugal stammen af van de Saksen-Coburg en Gotha dynastie³.

Verenigd Koninkrijk

De naam van het Engelse koninklijk huis werd in 1917 gewijzigd naar Windsor onder invloed van de eerste wereldoorlog en de Duits klinkende naam. De huidige koningin van Engeland is Koningin Elisabeth II, zij werd koningin in 1952 op de sterfdag van haar vader, Koning George VI. Haar oudste zoon Charles is de kroonprins. Elizabeth vierde dit jaar alweer haar 83e verjaardag en haar zoon Charles wordt dit jaar 61. Er wordt nogal eens over gespeculeerd of Charles' zoon William de troon overneemt van zijn oma en dat zijn vader 'overgeslagen' wordt. Maar aangezien zijn hele leven in het teken heeft gestaan van de troonopvolging acht men de kans niet zo groot⁴. Het Britse Koninklijke huis heeft nogal wat dieptepunten gekend. In 1997 kwam prinses Diana, de ex-vrouw van Prins Charles om het leven. Ondanks dat ze gescheiden was van Charles was ze zeer populair in Groot-Brittannië. In 2005 kwam prins Harry, de zoon van Charles op een verkleedfeestje opdraven in een nazi-uniform wat nogal wat opschudding veroorzaakte in het land⁵.

Prins Harry van het Verenigd Koninkrijk

Belgisch Koninkrijk

Het Belgisch koningshuis stamt ook af van de Saksen-Coburg en Gotha dynastie. Naar aanleiding van de eerste wereldoorlog heeft ook het Belgisch koningshuis de naam aangepast naar 'van België'. In 1993 overleed de koning van België, prins Boudewijn I, omdat hij geen kinderen had besteed zijn broer Albert II de troon. Zijn zoon prins Filip is de kroonprins van België. Koning Albert heeft de zware taak om België bij een te houden, er bestaat verdeeldheid tussen het Franstalige Wallonië en de Nederlandstalige Vlaanderen. Er gaan zelfs stemmen op om beide landen te scheiden. Zo heeft het maanden geduurd om een regering te vormen, koning Albert heeft daarbij zelf ook gesprekken geleid en gevoerd⁶.

Prins Laurent van België

Schandalen zijn ook het Belgische koningshuis niet onbekend. Prins Laurent, de zoon van koning Albert is nogal eens in opspraak gekomen. Hij verkocht exclusieve foto's van zijn kinderen voor veel geld, had avontuurtjes met een pornoactrice en haalt aan de lopende band verkeersboetes. Ook wordt zijn naam gekoppeld aan een aantal (bouw)fraude zaken⁷.

Het Nederlandse koningshuis is ook niet helemaal vrij van schandalen, denk aan 'Mabelgate', de kwestie met de vader van Maxima Zorreguieta en de buitenechtelijke kinderen van prins Bernhard. Het blijkt er in Buitenlandse koningshuizen niet anders aan toe te gaan.

- 1) Kunstbus (2009) Lodewijk XIV, via: <http://www.kunstbus.nl/cultuur/lodewijk-xiv.html>.
- 2) Mens en politiek (2009) Regeringsvormen, via: <http://www.mensenpolitiek.nl/stromingen/maatschappijvorm/regeringsvormen.htm>
- 3) Gotha (2008) Gotha, via: http://www.gotha.de/fileadmin/www_gotha_de/tourismus/pdf/gth-nl-ebook.pdf
- 4) Nieuwsbank (2004) Saksen-Coburg-Gotha en andere Europese huizen, via: <http://www.nieuwsbank.nl/inp/2004/09/03/R015.htm>
- 5) Reformatisch Dagblad (2004) Prins Charles wacht al bijna zestig jaar, via: <http://www.refdag.nl/artikel/1363298/Prins+Charles+wacht+al+bijna+zestig+jaar.html>
- 6) Elsevier (2005) Britse rel om 'Harry Hakenkruis', via: <http://www.elsevier.nl/web/buitenland/britserelomharryhakenkruis.htm>.
- 7) NRC Handelsblad (2007) Chronologie formatie België, http://www.nrc.nl/nieuwsthema/belgie/article1871699.ece/Chronologie_formatie_Belgie
- 8) Volkskrant (2007) Belgisch koningshuis opnieuw in opspraak, via: http://www.volkskrant.nl/buitenland/article442428.ece/Belgisch_koningshuis_opnieuw_in_opspraak